

GJØR LITT MED LIVET DITT

6. VEIMERKE → ENHET OG FELLESSKAP

Å BLI KASTET UT AV EN KIRKE

Den eneste gangen jeg er blitt kastet ut av en kirke, skjedde i 1986. Jeg var på Mont Athos, denne klosterstaten nord i Hellas. Jeg fikk et 4 dagers visum, og hadde gått hele dagen og kom til slutt til klosteret Filotheou. Da de skulle feire kveldsmesse, gikk jeg inn i kirken for å delta. Da vi på et tidspunkt skulle korse oss, korset jeg meg på katolsk, ikke ortodoks vis (de ortodokse ender opp med korstegningen over hjertet). Da en av de ortodokse munkene så det, heiv han meg ut.

RADIKAL ENHET

Radikal kommer av lat. Radix – rot / som har med røttene å gjøre. Å være radikal er å gå til røttene.

Kirkens utvikling er som et tre. Vi hadde stort sett en udelt kirke (om enn men med tidvis ganske store spenninger) frem til 1054. Da fikk vi Det store skisma mellom Øst- og Vestkirken. Så levde disse to kirkene v.s.a. hverandre snaue 500 år. Reformasjonen i første halvdel av 1500-tallet forsterket oppsplittingen, i protestantiske og den katolske kirke. Og mens Den katolske kirke stort sett har blitt bevart udelt, har den protestantiske kirkefamilien blitt delt opp i utallige kirkesamfunn - først i Reformert / Anglikansk / Luthersk, senere i utallige grener.

Skal vi arbeide med enhet, må vi være radikale – gå til røttene og bevisstgjøre oss på hva vi har felles.

Etter 2. vatikankonsil fastslo Den katolske kirke et prinsipp for enhetsarbeid – primært for innvortes bruk, men med fordel kunne dette gjøres gjeldene for alt enhetsarbeid: *”Måtte regelen være: **Enighet** i det vesentlige, **frihet** i det uvisse, **kjærlighet** i ett og alt».* (Konsilsdokument: Kirken i verden av i dag, 1965)

Å TAKKE FOR ”DE ANDRE”

Det å tilhøre et kirkesamfunn er uttrykk for, at en opplever at en står i en sammenheng som i rimelig stor grad ivaretar den kirke og det evangeliet som Jesus og apostlene forkynte og representerte. Ellers hadde det vært redelig å skifte kirkesamfunn. Samtidig er det ikke noe i veien for å glede seg over og være åpen for impulser fra våre søsterkirker og andre teologiske tradisjoner.

Det vi har felles er omtrent følgende:

Kristus som hode for kirken, Guds ord er inspirert og dåpen som stedet hvor man bekjenner JK som Frelser.

Med dette bakteppet kan vi takke:

- ✓ Takke for Den ortodokse kirkefamilien – for deres vektlegging av mysteriet og Jesu oppstandelse.
- ✓ Takke for Den katolske kirke – når de vektlegger sakramentet, symbolene, kontemplasjonen
- ✓ Videre takke for den karismatiske bevegelsen – hos dem inspireres vi til å søke de åndelige gaver.
- ✓ Vi kan takke den liberale tradisjonen – de har åpnet våre øyne for Gud skaper, og at Han er opptatt av fred og rettferdighet.

- ✓ Til slutt takke Gud for vår egen protestantiske eller evangelikale tradisjon – vårt bidrag har vært vektleggingen av misjon, forkynnelsen av Guds ord og at vi må respondere på det.

Å BEKJENNE ENHET

Vi kan nærme oss dette med enhet på forskjellige måter. Før vi skal ta fatt på arbeidet for større enhet, så er det avgjørende å bekjenne og erkjenne den enhet som faktisk eksisterer i og med Jesu død & oppstandelse.

I brevet til efeserne skriver Paulus

Sett alt inn på å bevare Åndens enhet, i den fred som binder sammen: én kropp, én Ånd, slik dere fikk ett håp da dere ble kalt, én Herre, én tro, én dåp, én Gud og alles Far, han som er over alle og gjennom alle og i alle. (Ef 4,3-6).

Når Paulus her og andre steder sammenligner Kirken med et menneskelig legeme, kommer enhetstanken enda sterkere frem: Hvert lem har sin spesielle egenart, men sammen danner de en helhetlig enhet.

Denne *enheten* kan ikke være av fysisk eller sosial art. Den må ligge på et langt dypere plan. For det er flere bibelsteder som sier at den organismen det her er tale om er Kristi legeme hvor han er hodet og vi er lemmene på hans legeme

Han er før alt, og i ham blir alt holdt sammen. Han er hodet for kroppen, som er kirken. Han er opphavet, den førstefødte av de døde, så han i ett og alt kan være den fremste. (Kol 1,17-18).

Den *enheten* vi finner i Kirken er en *enhet* i Kristus. Den ligger fast, uavhengig av kirkesplittelser, uavhengig av hvor mange kirkesamfunn vi måtte etablere. Jesu Kristi kirke på jorden er pr. definisjon en. Det kan ingen endre på.

Å ARBEIDE FOR ENHET

Men når dette er slått fast så skriver jo Paulus i Ef 4

Sett alt inn på å bevare Åndens enhet, i den fred som binder sammen...

Dermed er det også en oppgave pålagt menigheten og den enkelte kristne å bidra til å bevare og skape enhet. Dette er ikke et valgfag, som vi kan velge å drive med eller ikke. Det er sterkt å lese hvordan Jesus er opptatt av dette like til det siste (Joh 17,20)

Jeg ber ikke bare for dem, men også for dem som gjennom deres ord kommer til tro på meg. Må de alle være ett, slik du, Far, er i meg og jeg i deg. Slik skal også de være i oss, for at verden skal tro at du har sendt meg

Å arbeide for enhet tror jeg handler om to ting:

Å være lojal mot sin egen menighet. Det betyr ikke at den er perfekt, men likevel er vi kalt til å være lojale mot den delen av Kristi kropp som min egen kirke er.

Og la oss ikke holde oss borte når menigheten vår samles, som noen har for vane. La oss heller oppmuntre hverandre, og det så mye mer som dere ser at dagen nærmer seg. (Hebr 19,25)

Samtidig være ydmyke og se sin egen kirke som en del av Guds verdensvide kirke, som ser stykkevis og delt. Det finnes mye å lære i andre kirkesamfunn og tradisjoner – det skulle føre til ydmykhet. Enhver tradisjon kan berike de andre.

Hvordan leve ut enhet?

Det kan skje på det praktiske plan, hvor man organiserer enhet. For å ta Kristiansand:

- ✓ Fellesmøtene – her er ikke alle med
- ✓ Bønneuke for kristen enhet – har et bredere tilfang av menigheter
- ✓ Korsvandring langfredag – er åpen for alle kirkesamfunn
- ✓ Predikantforening

- ✓ Samarbeidsavtaler mellom Den norske kirke og metodister, anglikanere og snart Den evangelisk-lutherske frikirke, hvor man anerkjenner fullt ut hverandres tjenester og ordinasjon. Dette betyr bl.a. at prester kan ta seg arbeid i andre kirkesamfunn der samarbeidsavtaler foreligger.
- ✓ Invitere mennesker fra andre kristne tradisjoner til å presentere sin sammenheng, til samtale.

Den enkeltes holdning er også viktig:

- ✓ Hvordan vi omtaler hverandre - at vi anerkjenner og velsigner hverandre
- ✓ Møter hverandre med ydmykhet – jeg har noe å lære av deg
- ✓ Oppsøk andre kristne tradisjoner

Utfordringer finnes også – finnes en smerte :

- ✓ Ikke minst gjelder det nattverdsbordet. Den katolske kirke har ikke funnet å kunne ha et åpent nattverdsbord for andre enn katolikker. Det smerter når enhetens måltid splitter....
- ✓ Og det smerter når man ikke møter anerkjennelse for sin tro, at man faktisk er en kristen. Noen kirkelige tradisjoner har vanskelig for å anerkjenne andre enn sine egne som kristne.

Hvor er så enhetens grense?

- ✓ Dette et utfordrende spørsmål også i Den norske kirke – hvordan skal vi leve med to syn i et viktig etisk spørsmål som homofiles plass i kirken. Og noen synes det er vanskelig å tenke seg å tilhøre en kirke hvor to syn i et slikt spørsmål skal sidestilles.
- ✓ Og når skal vi sette foten ned overfor et annet kirkesamfunn? Er forskjellene av en slik karakter, at vi lenger kan samarbeide?

DEN HIMMELSKE DANSEN...

Da han så opp, fikk han øye på tre menn som stod foran ham. Med det samme han fikk se dem, sprang han imot dem fra teltåpningen, bøyde seg til jorden 3 og sa: «Herre, dersom jeg har funnet nåde for dine øyne, så gå ikke forbi din tjener

1 Mos 18,2-3

Opp gjennom kirkehistorien, har disse tre mennene som oppsøkte Abraham i eikelunden i Mamre ofte vært tenkt på som treenigheten – at det var den treene Gud som kom på besøk. Dette er bl.a. tydelig i Andrej Rublov (1370-1430) vakre ikon treenigheten (<http://www.carlpetter.com/kirke/kirkegalleri/treenigheten.htm>)

Når vi skal snakke om fellesskap, er det fruktbart å se på Gud som et fellesskap. Fra evighet har dette felleskapet eksistert. Gud er ikke og har aldri vært alene i universet. Før noe ble skapt, eksisterte kjærligheten og et kjærlighetens fellesskap: *I begynnelsen er fellesskapet mellom Fader, Sønn og Ånd en hellig trinitarisk dans.* (Peter Haldorf)

Gud er i selve sitt vesen fellesskap. Dette er enda et uttrykk for at Gud aldri har vært alene. Og Gud trenger sånn sett ikke menneske. Det er ikke slik, at Gud skaper mennesker fordi han trengte noen å elske. I Gud selv eksisterer den fullkomne kjærlighet. – i dansen mellom Fader, Sønn og Hellig Ånd

Han var Faderen som elsket Sønnen, som frydet seg i Ånden – og inviterte menneskene til å delta i det fellesskapet som er fra evighet ... I denne sprudlende dansen ... frembringes skaperverket i en svimlende kosmisk piruett, og krones med at Gud i et anfall av henførelse avbilder seg selv i sitt ypperste kunstverk: mennesket. Og som om det ikke var nok – mennesket bys opp til dans!

(”Drikk dypt av Ånden”, P. Halldorf)

Dette er perspektiver: Vi tror på en Gud som er fellesskap, på en Gud som - ikke fordi han må, men av egen fri vilje inviterer oss inn i dette fellesskapet.

...ELLER Å DANSE SOLO

I fellesskapet med den treene Gud oppfylles vårt kall som menneske. Da er vi i vårt rette element og lever ut vår bestemmelse.

Lengselen etter å få delta i den guddommelige dansen er menneskenes dypeste drift.

Tragedien er at vi tror vi kan tilfredstille denne tørsten ved å kaste oss ut i andre danser. (P. Halldorf)

Mennesket valgte å danse solo. I stedet for fellesskapsdansen begynner vi å trække hverandre på tærne, vi dulter bort i hverandre. Vi mister rytmen og taper melodien. Og Gud spør med sorgtung stemme: Hvor er din bror?

Så skjedde det i et nytt ekstatisk øyeblikk i den himmelske dansen – Sønnen svingte seg ned på jorden og tok skikkelse av et barn. Han minnet oss igjen om rytmen og lærte oss å danse på nytt. Han bød oss opp og trådte trinnene sammen med oss. Og noen lot seg føre inn i den himmelske dansen.

Sagt med litt andre ord, slik Korsvei beskriver veiviseren ”bygge fellesskap”.

Vi er skapt i Guds bilde til liv og fellesskap. Han som har skapt oss, er fellesskapets urbilde: Faderen, Sønnen og Ånden. Dette bildet av samhörighet er det Kristus er kommet for å kalle fram i oss.

Vi lever i en troløs tid. Den setter i system et annet bilde: Du er ditt eget livs skaper. Din frihet er en frihet fra de andre, fra grensene de setter. Relasjoner blir noe vi kan bruke - for vår egen sak. Dette bildet bekrefter oss i vår grunnskade, vår innkrøket i oss selv. Følgene brer seg som en frost iblant oss: brutte relasjoner, likegyldighet og overforbruk.

BYGGE FELLESSKAP

Hvordan kan vi lære å elske vår neste? Ved å elske, svarer Mor Theresa..

Hvordan lære fellesskap? Ved å leve i fellesskap! Ved å se mennesker, snakke til dem, vis interesse, bruk tid sammen med dem, vise praktisk kjærlighet.

✓ Alt virkelig liv er møte *Martin Buber*

Det er i møte med et Du at Jeg blir til. Martin Buber har vel fremfor noen hjulpet oss til å se det. Livet møter oss gjennom mennesker vi møter. I lek, i venners varme, på arbeidsplassen, i tenåringsbarnas protest, i et langt samliv med en ektefelle. Her skapes lengselen etter tilhørighet, til å bli sett, etter å ta i favn og tas i favn.

✓ For ingen av oss lever for seg selv, og ingen dør for seg selv (Rom 14, 7), skriver Paulus, og som en ekko av dette skriver den engelske presten og lyrikeren John Donne 1572-1631:

"All mankind is of one author, and is one volume; when one man dies, one chapter is not torn out of the book, but translated into a better language; and every chapter must be so translated... No man is an island, entire of itself..."

Bibelen er fokusert på fellesskap og det som skader fellesskapet. Gå for eksempel inn på <http://bibel.no> og tast inn ”hverandre” – det er et spennende bibelstudium.

Syndefallsberetningen er en deprimerende men også grunnleggende fortelling om hvordan opprøret mot Gud resulterer i at fellesskapet skades:

Adam & Eva kaster skylden på hverandre

De trekker seg unna hverandre (nakne...)
Ubalanse oppstår kjønnene imellom (han skal råde)
Tilsutt misunnelse og brodermord

Så skjedde det i et nytt ekstatisk øyeblikk i den himmelske dansen – Sønnen svingte seg ned på jorden og tok skikkelse av et barn. Og han levde fellesskap med sine disipler, og møtte mennesker og inkluderte de marginaliserte på en måte som satte en helt ny standard for menneskelig fellesskap. Og når Paulus og Johannes kommer på banen er han opptatt av mye av det samme:

Så la oss strebe etter det som tjener til fred og til å bygge opp fellesskapet
Rom 14,9

Det som vi har sett og hørt, forkynner vi også for dere, for at dere skal ha fellesskap med oss, vi som har fellesskap med Far og hans Sønn Jesus Kristus. 1Joh 1,3

Vi ser igjen hvordan fellesskapet med den treenige Gud får følger for fellesskapet med vår neste.

Å bygge fellesskap – jeg synes det er et godt uttrykk – det viser at det er et møysommelig arbeid. Det har en grunnvoll – Jesus. Et sted kalles han vintreet. Og vi blir fortalt at vi er grenene. Han sier: "*Uten meg kan dere ingenting gjøre.*" (Joh 15,5) Derfor søker vi ham, som er roten til kirkens fellesskap. Sammen med "*alle de hellige*" kan vi "*fatte bredden og lengden, høyden og dybden i Kristi kjærlighet*" (Ef 3,18)

Hvordan bygge fellesskap?

✓ **Vi bygger fellesskap ved å møtes.**

Vi kan ikke sitte hjemme, alene. Vi må møtes – snakkes – se hverandre inn i øynene og lytte til hverandre. Og når vi møtes, er det ikke bare for min egen skyld. Det er også for de andres skyld. Så må noen oppsøkes – fordi de ikke kan komme ut, eller isolerer seg. Erlighet er avgjørende. Vi gir det ekte ikke det perf-ekte til hverandre

✓ **Vi bygger fellesskap ved å holde felles drømmer levende**

Det kan handle om drømmen om en ny himmel og en ny jord hvor rettferdighet bor.
Det kan handle om troen på at vi kan utgjøre en forskjell i de sammenhenger der hvor vi står eller er satt.
Det kan handle om drømmen om å få være med å skape et varmt fellesskap, der mennesker møter varme blikk – varme hjerter – varme hender.

✓ **Vi bygger fellesskap gjennom vilje til forpliktelse.**

Fellesskap er også smerte. Ingenting kan blottstille svakheter og sårbarhet som fellesskapet. Sorg er jo sånn sett prisen vi betaler for å ha elsket / forpliktet oss / latt oss elske.
Fellesskap er ikke et "stunt". Det er noe som blir til over tid, fordi noen har villet forplikte seg. Da bygges tillit, som er grunnleggende for alt fellesskap.

Til slutt et utgangssord som a.o.t. brukes ved avslutningen av gudstjenesten:

UTGANGSORD – UTGANGSDIKT
Gå - Gå med uro - Gå i hast.
Slutt aldri med å gå ut av kirkens rom
ut av freden og stillheten ut i bråket og ubehaget
ut til latteren og gråten.

Bær med deg det levende brødet som du fikk her
som er skatt mellom dine hender og i ditt hjerte.
Del det ut, igjen og igjen. Alltid strekker det til,
om du bare fortsetter å bryte det.

Kom. Slutt aldri med å komme tilbake til dette stedet.
Kom aldri tomhendt.

Ta med deg ropet som presser på bak leppene.
La det få lyde her.
Ta med deg sulten som aldri blir stillet,
kampen som ennå ikke er vunnet.
Ta med deg en som alltid har vært ditt medmenneske
uten at du visste det.

Her er møtestedet i lyset fra Guds ansikt.
Hans Olav Mørk

Jon Andreas Lauvland

SE OGSÅ:

Peter Halldorf: Drikk dypt av Ånden